

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

MIŠLJENJA

EUROPSKI GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR

575. PLENARNO ZASJEDANJE EUROPSKOG GOSPODARSKOG I SOCIJALNOG ODBORA,
14.12.2022.–15.12.2022.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Održivo recikliranje, upotreba sekundarnih sirovina i pravedna tranzicija u europskoj industriji željeznih i neželjeznih metala”

(samoinicijativno mišljenje)

(2023/C 140/01)

Izvjestitelj: **Anastasis YIAPANIS**

Suizvjestitelj: **Michal PINTÉR**

Odluka Plenarne skupštine:	20.1.2022.
Pravna osnova:	pravilo 52. stavak 2. Poslovnika Samoinicijativno mišljenje
Nadležna Stručna skupina:	Savjetodavno povjerenstvo za industrijske promjene
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	9.12.2022.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	24.1.2023.
Plenarno zasjedanje br.:	575
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	183/0/2

1. Zaključci i preporuke

1.1. EGSO primjećuje da nedostatak sekundarnih sirovina visoke kvalitete i nekonkurentne cijene predstavljaju prepreku opsežnijem uvođenju sekundarnih sirovina i poziva na donošenje odgovarajućih politika i mogućnosti financiranja za izgradnju potpuno novih reciklažnih postrojenja te za unapređenje postojećih reciklažnih postrojenja u smislu njihove tehnologije. Odbor smatra da je potrebno uvesti porezne olakšice i fiskalne poticaje duž vrijednosnog lanca recikliranja i za nove kružne poslovne modele, uz poseban naglasak na važnu ulogu MSP-ova i novoosnovanih poduzeća u tranzicijskom putu.

1.2. EGSO poziva na osmišljavanje dodatnih politika kojima se podupiru i financiraju istraživanje i razvoj u postupku zamjene kritičnih sirovina, smanjenja potrošnje resursa, poboljšanja učinkovitosti proizvoda i poboljšanja praćenja EU-a, upravljanja rizicima i upravljanja u području kritičnih sirovina.

1.3. Odbor pozdravlja pokretanje Globalnog saveza za kružno gospodarstvo i učinkovito iskorištavanje resursa ⁽¹⁾ (engl. *Global Alliance on Circular Economy and Resource Efficiency (GACERE)*) u veljači 2021. i smatra da je potrebno proširiti članstvo te organizacije.

1.4. EGSO smatra da je u svim državama članicama potrebno dodatno razviti ciljne politike i javna ulaganja u svrhu poticanja održivog razvoja i pravedne tranzicije.

1.5. EGSO naglašava da postoji povećana potreba za radnicima specijaliziranim u području recikliranja, osmišljavanja i proizvodnje proizvoda s produženim vijekom trajanja, gospodarenja otpadom i naprednog razvrstavanja. Socijalni partneri i industrijske organizacije civilnog društva imaju izrazito važnu ulogu u provedbi i praćenju Mehanizma za pravednu tranziciju, a Odbor poziva na intenzivniji dijalog i užu suradnju između europskih i nacionalnih javnih nadležnih tijela i industrijskih dionika.

1.6. EGSO smatra da je potrebno utvrditi relevantne kriterije iz Okvirne direktive o otpadu za postizanje ambicioznih ciljeva europskog zelenog plana i Akcijskog plana za kružno gospodarstvo te potom uskladiti te kriterije unutar EU-a.

1.7. Izvoz otpada trebao bi biti dopušten samo kada su u zemlji odredišta u potpunosti ispunjene okolišne i socijalne norme, uz pouzdane i djelotvorne postupke revizije koji obuhvaćaju socijalne partnere i relevantne nevladine organizacije. Odbor poziva na strogo praćenje pitanja povezanih s razvrstavanjem i uvođenje odgovarajućih i djelotvornih postupaka zaštite u svrhu obustave uvoza u slučaju da traženi uvjeti nisu ispunjeni. Nadalje, EGSO poziva Parlament i Vijeće da primjenjuju iste stroge kriterije u pogledu obveza u području zaštite okoliša za izvezeni otpad na zemlje članice OECD-a kao i zemlje koje nisu članice OECD-a.

1.8. Odbor upozorava na problem nezakonitog izvoza otpada iz Europe i sumnjivog ponovnog uvoza robe proizvedene izvan EU-a te poziva na strože granične kontrole.

1.9. EGSO smatra da će brži postupci za otpad koji se otprema unutar EU-a dovesti do povećanja kružnosti materijala od obojanog i neobojanog metala, čime će se povećati njihova konkurentnost i smanjiti njihove emisije stakleničkih plinova.

1.10. Budući da je dizajn proizvoda kojim se omogućuje njihovo recikliranje ključan za povećanje kružnosti i dostupnosti sekundarnih sirovina visoke kvalitete, EGSO poziva na priznavanje uporabe sekundarnih materijala i nusproizvoda u okviru Uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode. Produljenje vijeka trajanja proizvoda postat će sve važnije za konkurentnost europske industrije.

1.11. EGSO smatra da će se uvođenjem minimalnih zahtjeva u pogledu okolišne održivosti i društvenih zahtjeva u Uredbu o građevnim proizvodima, zajedno s poticajima za označavanje i tržišnim poticajima, uspostaviti jednaki uvjeti za održive proizvode.

1.12. Sudjelovanje stručnjaka iz industrije i ostalih relevantnih dionika od ključne je važnosti kako bi se osiguralo da su načela kružnosti uspostavljena na svim razinama dizajna proizvoda, a Odbor smatra da je potrebno ojačati ulaganja u istraživanje i razvoj i javnoprivatna partnerstva te da je potrebno pružiti im financijsku potporu.

1.13. EGSO smatra da zelena javna nabava ima ključnu ulogu u ubrzanju obrazaca kružnog gospodarstva i poticanju održivosti te je uvjeren da bi se usklađenom normizacijom EU-a u području građevnih proizvoda uspostavio dosljedni okvir i smanjila rascjepkanost među državama članicama.

1.14. EGSO pozdravlja namjeru Komisije da promiče brojne zakonodavne prijedloge o poboljšanju mogućnosti popravka i recikliranja proizvoda, produljenju njihova vijeka trajanja, uvođenju označavanja energetske učinkovitosti i pružanju dostupnih usluga popravka za potrošače.

1.15. Odbor smatra da bi mogućnost recikliranja ambalažnih materijala trebalo razmotriti u okviru programa proširene odgovornosti proizvođača uz primjenu ekomodulacije naknade.

⁽¹⁾ Globalni savez za kružno gospodarstvo i učinkovito iskorištavanje resursa.

2. Uvodne napomene

2.1 Europska komisija u svojoj je komunikaciji „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe”⁽²⁾ istaknula da su energetske intenzivne industrije neophodne za europsko gospodarstvo i da im se mora pružiti potpora u svrhu stvaranja novih tržišta za klimatski neutralne i kružne proizvode, kao što je čelik. Također je navela da bi se prijelazom EU-a na klimatsku neutralnost trenutačno oslanjanje na fosilna goriva moglo pretvoriti u oslanjanje na sirovine, koje potječu iz inozemstva.

2.2 Pandemija bolesti COVID-19 jasno je ukazala na krhkost europskih lanaca opskrbe i ovisnost o stranim zemljama za strateške sirovine. Nestašice su i dalje prisutne i čini se da EU ne uspijeva učiniti lance vrijednosti otpornijima i pripravnijima za moguće buduće šokove u usporednoj tranziciji.

2.3 Prema podacima Međunarodne energetske agencije, do 2050. potražnja za mineralnim resursima povećat će se šest puta. Budući da su primarne sirovine ograničene i često nedostupne u EU-u, potrebno je prebaciti naglasak na poboljšanje kapaciteta i sposobnosti za recikliranje te uspostavu stvarnog tržišta za sekundarne sirovine.

2.4 U okviru napora za postizanje ciljeva utvrđenih u europskom zelenom planu EU, države članice i industrijski dionici moraju zajamčiti da neće doći do ugrožavanja konkurentnosti industrije, njezinih lanaca vrijednosti, zaposlenika i društva u cjelini. Stoga je nužno ažurirati europski lanac recikliranja od otpada do novih gotovih proizvoda i staviti naglasak na učinkovito i održivo recikliranje, među ostalim promicanjem metodologije industrijske simbioze.

3. Kružnost, ponovna uporaba i recikliranje, dostupnost sekundarnih sirovina

3.1 Europska unija nastoji preobraziti svoje gospodarstvo u održivije i kružno gospodarstvo, s potencijalom za otvaranje dodatnih 700 000 radnih mjesta u EU-u⁽³⁾. Iako rezultati dosežu svoje granice za neke materijale kao što su željezo, cink i platina, za rijetke zemlje kao što su galij ili iridij, doprinos kritičnih sirovina prilično je neznatan. Procjenjuje se da svaka tona recikliranog čelika sprječava otpuštanje 1,5 tona emisija CO₂ u atmosferu. EGSO primjećuje da manjak sekundarnih sirovina visoke kvalitete, općeniti manjak dostupnosti i nekonkurentne cijene predstavljaju prepreku opsežnijem uvođenju sekundarnih sirovina.

3.2 Ruska invazija na Ukrajinu povećala je pritisak na opskrbu sirovinama za industriju EU-a, a potpora recikliranju neće biti dovoljna za zadovoljavanje budućih potreba za sirovinama. EGSO stoga poziva na donošenje dodatnih hitnih mjera za potporu i financiranje istraživanja i razvoja u području zamjene kritičnih sirovina, smanjenja potrošnje resursa, poboljšanja učinkovitosti proizvoda itd. EGSO pozdravlja sveobuhvatan pristup iz prijedloga Europske komisije o europskom aktu o kritičnim sirovinama i smatra da EU mora poboljšati praćenje, upravljanje rizicima i upravljanje u području kritičnih sirovina. Nadalje, Odbor smatra da bi vanjsko djelovanje EU-a u području kritičnih sirovina trebalo poboljšati ciljanim strateškim partnerstvima s trećim zemljama, bilateralnim/regionalnim trgovinskim sporazumima i pregovorima, sektorskim sporazumima, razvojnom suradnjom i multilateralnim inicijativama.

3.3 Kao jedan od predvodnika borbe protiv klimatskih promjena EU bi trebao moći nositi se s otpadom nastalim na području EU-a, a ne ga izvoziti. Međutim, u usporedbi s razinama iz 2015. izvoz otpadnog metala koji sadrži željezo (željezni i čelični otpad) u 2021. povećao se za 113 % i dosego 19,5 milijuna tona, što čini više od polovice (59 %) ukupnog izvoza otpada iz EU-a. EGSO u tom pogledu primjećuje problem nezakonitog izvoza otpadnog metala iz Europe te sumnjivi ponovni uvoz robe proizvedene izvan EU-a.

3.4 U kontekstu rastućih cijena energije i sirovina EGSO ističe da, u usporedbi s postupkom vađenja sirovina, recikliranje podrazumijeva značajno smanjenje potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova. Odbor bi želio da se donesu politike za izgradnju novih postrojenja za recikliranje i tehnološku nadogradnju postojećih, među ostalim putem nacionalnih planova za oporavak i otpornost. EGSO smatra da bi trebalo uvesti porezne i fiskalne poticaje za nove kružne poslovne modele u svim lancima vrijednosti, dok bi poseban naglasak trebalo staviti na važnu ulogu MSP-ova i novoosnovanih poduzeća u tranziciji.

⁽²⁾ EUR-Lex, Komunikacija Europske komisije COM/2021/350 final „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.”

⁽³⁾ EUR-Lex: Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu.

3.5 Odbor pozdravlja pokretanje Globalnog saveza za kružno gospodarstvo i učinkovito iskorištavanje resursa u veljači 2021. kao udruženja vlada koje će surađivati na poboljšanju kružnosti i osiguranju pravedne tranzicije. EGSO smatra da je potrebno proširiti članstvo u toj organizaciji jer su za osiguranje održivog gospodarenja prirodnim resursima potrebni povećani globalni naponi.

4. Pravedna tranzicija

4.1 Postupak preobrazbe naših gospodarstava u zelena i digitalna gospodarstva također donosi specifične socioekonomske poteškoće za neke regije i sektore, kao i izazove u pogledu zaposlenosti i vještina za metalnu industriju. Poduzećima i radnicima u EU-u potrebna je povećana potpora kako bi se mogli nositi sa zahtjevima novih poslovnih modela i kako bi bili pripravniji za buduće izazove i prilike. Osim toga, kružnom tranzicijom mora se spriječiti svako narušavanje radnih uvjeta. Odbor smatra da je potrebno dodatno razviti ciljne politike i javna ulaganja u svim državama članicama u svrhu poticanja održivog razvoja i pravedne tranzicije.

4.2 EGSO je podržao donošenje Mehanizma za pravednu tranziciju, u okviru plana ulaganja za europski zeleni plan, i smatra ga neophodnim alatom potrebnim kako bi se osiguralo da u prijelazu na klimatski neutralno gospodarstvo nitko ne bude zapostavljen. Donošenje Fonda za pravednu tranziciju (prvi stup Mehanizma za pravednu tranziciju) značajan je korak unaprijed.

4.3 EGSO smatra da socijalni partneri, organizacije civilnog društva i organizacije u okviru industrijskog sektora imaju izrazito važnu ulogu u provedbi i praćenju Mehanizma za pravednu tranziciju, ali i u povećanju razine osviještenosti među javnim tijelima u smislu posebnih potreba građana i poduzeća. Odbor se zalaže za intenzivniji dijalog i suradnju između europskih i nacionalnih javnih tijela, industrijskih dionika i relevantnih nevladinih organizacija u području industrije.

4.4 Socijalni partneri na svim razinama imaju vrlo važnu ulogu u pregovorima o strategijama za pravednu tranziciju unutar radničkih vijeća i ostalih relevantnih tijela za socijalni dijalog. Isto tako, u najboljem su položaju da utvrde otvaranje i nestanak radnih mjesta te da analiziraju i predvide buduće potrebe osposobljavanja i usavršavanja radne snage. EGSO naglašava da trenutačno postoji golema potreba za radnicima specijaliziranim za područja recikliranja, projektiranja i proizvodnje proizvoda s produženim vijekom trajanja, gospodarenja otpadom i naprednog razvrstavanja.

5. Otpad, Okvirna direktiva o otpadu i Uredba o pošiljkama otpada

5.1 Otpad ima znatnu vrijednost u smislu uporabe sekundarnih sirovina, čime se doprinosi kružnom gospodarstvu EU-a i europskom zelenom planu, smanjuje ovisnost o uvoznim primarnim sirovinama iz trećih zemalja i štedi na prirodnim resursima, uz istodobno smanjenje potrošnje energije potrebne za vađenje i obradu primarnih sirovina u Europi i smanjenje emisija CO₂ u industriji željeznih i neželjeznih metala.

5.2 Predstojeća revizija Okvirne direktive o otpadu EU-a, čiji su cilj povećanje zaštite okoliša i javnog zdravlja od učinaka gospodarenja otpadom, smanjenje obujma otpada, povećanje ponovne uporabe i poboljšanje zasebnog prikupljanja u svrhu poticanja pripreme za ponovnu uporabu i visokokvalitetno recikliranje, važna je za privatna kućanstva i poduzeća.

5.3 EGSO smatra da je potrebno utvrditi relevantne kriterije iz Okvirne direktive o otpadu za postizanje ambicioznih ciljeva europskog zelenog plana i Akcijskog plana za kružno gospodarstvo te potom te kriterije uskladiti unutar EU-a. Odbor smatra da je, kako bi se izbjegle nejasnoće, udvostručenja i preklapanja, potrebna dosljednost s ostalim zakonodavstvom, osobito Uredbom o ekološkom dizajnu za održive proizvode i zakonodavstvom država članica.

5.4 Povećane količine pošiljaka otpada unutar EU-a i brži postupci dovest će do povećanja stope domaćeg recikliranja materijala od željeznog i neželjeznog metala, čime će se povećati njihova konkurentnost i pomoći u smanjivanju emisija stakleničkih plinova. Nadalje, Europska komisija procijenila je da će se u sektorima recikliranja i ponovne uporabe otvoriti između 9 000 i 23 000 novih radnih mjesta.

5.5 EGSO je već zaključio da je „izvoz visokokvalitetnog otpada koji se može reciklirati [...] štetan za održivost u EU-u te da se njime narušava njegova globalna konkurentnost” jer se „vrijedni resursi daju na raspolaganje vanjskim konkurentima”⁽⁴⁾. Kako bi se u potpunosti iskoristile povećane količine internog otpada, Odbor poziva na stvaranje mogućnosti za financiranje za istraživanje i razvoj u području otkrivanja vrhunskih tehnologija za ponovnu uporabu i recikliranje te za razvoj najmodernijih postrojenja za obradu otpada i recikliranje.

5.6 Izvoz otpada iz EU-a trebao bi biti dopušten samo ako su okolišni i socijalni standardi istovjetni onima u EU-u i ako se u zemlji odredišta u potpunosti poštuju. Curenje otpada potrebno je spriječiti strožim kontrolama na granicama EU-a, uvezeni otpad treba podlijegati strožim pravilima u području transparentnosti, a povezane informacije o gospodarenju tim otpadom i poštovanju normi trebaju biti javno dostupne. EGSO pozdravlja prijedlog Komisije o revizijama vanjskih postrojenja za otpad koje bi provodile treće strane i koje bi se provodile na razini zemalja te je već pozvao „socijaln[e] partner[e] i relevantne nevladine organizacije [da sudjeluju] u postupcima revizije”⁽⁵⁾.

5.7 Odbor smatra da je potrebno uspostaviti osobito stroge kontrole pitanja povezanih s razvrstavanjem u slučaju da izvoznici otpada pokušaju promijeniti kategoriju svojeg trenutnog izvoza otpada u izvoz otpada koji više nema status otpada. Takav bi rizik mogao u potpunosti ugroziti čitavu reformu koju je Komisija predložila za izvoz otpada.

5.8 Treba dati prednost *ex ante* praćenju ili djelotvornim *ex post* provjerama lokalnih uvjeta i propisa u području obrade otpada i provoditi ih. EGSO poziva na uvođenje odgovarajućih i djelotvornih postupaka zaštite u svrhu obustave uvoza u slučaju da traženi uvjeti nisu ispunjeni.

5.9 EGSO poziva na skraćivanje prijelaznog razdoblja u pogledu primjene revidirane Uredbe o pošiljkama otpada od dvije godine. Kako bi se zajamčila operabilnost i izbjegnula nepotrebna kašnjenja, predloženi tridesetodnevni rok u kojem nadležna tijela provoza mogu podnijeti obrazložene prigovore u pogledu planirane pošiljke za uporabu trebao bi biti skraćen na deset dana. Nadalje, EGSO zahtijeva uvođenje jasnih ograničenja za ta nadležna tijela kako bi im se onemogućilo ulaganje prigovora na istu pošiljku više od jedanput.

5.10 U svrhu osiguranja ekološkog integriteta EGSO poziva Parlament i Vijeće da primjenjuju iste stroge kriterije u pogledu obveza u području zaštite okoliša za izvezeni otpad na zemlje članice OECD-a kao i zemlje koje nisu članice OECD-a.

5.11 Nedostaci u postojećim postupcima izvršavanja zakonodavstva utvrđenima u Uredbi o pošiljkama otpada doveli su do toga da organizirane kriminalne skupine rukuju povećanim brojem pošiljaka nezakonitog otpada, koji je procijenjen na 30 % svih pošiljaka otpada u Europi⁽⁶⁾. EGSO podupire provedbu inspekcijskog nadzora i istražnih postupaka te poziva na potpunu suradnju između država članica te s EU-om, u skladu s novom Strategijom EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021.–2025.⁽⁷⁾.

5.12 Industrijski dionici i nevladine organizacije imaju važnu ulogu u borbi protiv nezakonitih pošiljaka otpada. Budući da će povećana transparentnost pridonijeti smanjenju broja nezakonitih pošiljaka otpada, podaci koji nisu povjerljivi trebali bi biti dostupni svim zainteresiranim stranama.

6. Ekološki dizajn

6.1 EGSO smatra da je za postizanje ambicioznih ciljeva EU-a utvrđenih u europskom zelenom planu i Akcijskom planu za kružno gospodarstvo potrebno ojačati zakonodavstvo o ekološkom dizajnu za održive proizvode. Uredba o ekološkom dizajnu za održive proizvode predstavlja priliku da proizvođači iz EU-a pomoću zajedničke metode ocjenjivanja postignu da se njihovi proizvodi razlikuju od manje učinkovitih proizvoda. Sudjelovanje stručnjaka iz industrije i ostalih relevantnih dionika lanca vrijednosti neophodno je da bi se zajamčilo da se načela kružnosti primjenjuju na svim razinama osmišljavanja proizvoda kako bi se uključili zahtjevi u pogledu sprečavanja nastanka otpada i minimalnog recikliranog sadržaja.

⁽⁴⁾ Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada i izmjeni uredaba (EU) br. 1257/2013 i (EU) 2020/1056 (COM(2021) 709 final – 2021/0367 (COD)) (SL C 275, 18.7.2022., str. 95.).

⁽⁵⁾ Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada i izmjeni uredaba (EU) br. 1257/2013 i (EU) 2020/1056 (COM(2021) 709 final – 2021/0367 (COD)) (SL C 275, 18.7.2022., str. 95.).

⁽⁶⁾ Pitanja i odgovori u vezi s novim propisima EU-a o pošiljkama otpada.

⁽⁷⁾ Strategija EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021.–2025.

6.2 EGSO poziva na uključivanje društvenih aspekata u definiciju održivosti, koja trenutačno sadrži samo zahtjeve u pogledu okoliša. Socijalni aspekti trebali bi biti u skladu s međunarodnim radnim standardima, kao što su poštovanje socijalnog dijaloga i kolektivno pregovaranje.

6.3 Budući da sekundarne sirovine i nusproizvodi mogu znatno doprinijeti ostvarenju ciljeva politike EU-a u području klimatskih promjena, njihova uporaba trebala bi biti priznata u okviru Uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode. Isto tako, dizajn za mogućnost recikliranja proizvoda i njihovih sastavnih materijala od ključne je važnosti za povećanje kružnosti i dostupnosti sekundarnih sirovina visoke kvalitete.

6.4 Digitalna putovnica za proizvode važan je alat za pružanje relevantnih informacija o održivosti proizvoda potrošačima i za zaštitu prava intelektualnog vlasništva proizvođača, sprečavanje zlouporabe podataka i izbjegavanje manipulativnog zelenog marketinga. Sigurna, pouzdana i sveobuhvatna baza podataka ključna je za pružanje takvih informacija i na tradicionalnom i na internetskom tržištu.

6.5 Nadalje, produljenje vijeka trajanja proizvoda postat će sve važnije za konkurentnost europske industrije, osobito zbog toga što je EU često ovisan o trećim zemljama. EGSO smatra da je potrebno ojačati ulaganja u istraživanje i razvoj te javnoprivatna partnerstva te da je potrebno pružiti im financijsku potporu.

7. Uredba o građevnim proizvodima

7.1 Revizija Uredbe o građevnim proizvodima, zajedno s prijedlogom Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda, pruža priliku za usklađivanje održivosti proizvoda s istom razinom ambicije u različitim tržišnim sektorima u građevinarstvu. Iako je u prijedlogu Uredbe o građevnim proizvodima prepoznata važnost uporabe recikliranih materijala, uporaba nusproizvoda također može doprinijeti smanjenju ovisnosti o primarnim prirodnim izvorima, zbog čega je potrebno uzeti je u obzir u kriterijima za učinkovitost proizvoda.

7.2 EGSO smatra da bi se uvođenjem minimalnih zahtjeva u pogledu okolišne održivosti i društvenih zahtjeva, zajedno s označavanjem i tržišnim poticajima, uspostavili jednaki uvjeti za održive proizvode i zajamčilo da su pravilno prepoznati.

7.3 Kriteriji zelene javne nabave trebali bi se temeljiti na pragovima uspješnosti utvrđenima u Uredbi o zajedničkim odredbama. EGSO smatra da zelena javna nabava ima ključnu ulogu u ubrzanju obrazaca kružnog gospodarstva, promicanju održivosti i stvaranju tržišta EU-a za održive proizvode. U tom je pogledu EGSO uvjeren da će se usklađenom normizacijom građevnih proizvoda na razini EU-a uspostaviti dosljedni okvir među svim državama članicama i da će se istodobno povećati transparentnost u smislu trajnosti, mogućnosti popravka, sigurnosti itd.

7.4 EGSO ističe da metode ocjenjivanja koje se trenutačno upotrebljavaju u sektoru građevinarstva nisu u potpunosti usklađene te da mogu dovesti do različitih rezultata u EU-u, a time i do manjka usporedivosti. Preduvjet je poboljšanje dosljednosti i usporedivosti postupaka ocjenjivanja okolišne učinkovitosti građevnih proizvoda. Odbor smatra kretanja u pogledu metodologije mjerenja ekološkog otiska⁽⁸⁾ pozitivnima, što može doprinijeti ostvarenju tih ciljeva.

7.5 EGSO pozdravlja namjeru Europske komisije da promiče brojne zakonodavne prijedloge o poboljšanju mogućnosti popravka proizvoda, produljenju njihova vijeka trajanja, uvođenju označavanja energetske učinkovitosti i pružanju dostupnih usluga popravka za potrošače.

8. Direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu

8.1 Važno je pobrinuti se za to da se sav ambalažni materijal koji se stavlja na tržište može reciklirati ili ponovno upotrijebiti. Pri osmišljavanju mogućnosti recikliranja ambalaže trebalo bi uzeti u obzir ne samo stopu recikliranja, nego i mogućnost recikliranja materijala bez gubitka unutarnjih svojstava i opseg zamjene primarnih materijala. To će pomoći u osiguravanju visokokvalitetnog recikliranja na kraju životnog vijeka. Mogućnost recikliranja ambalažnih materijala trebalo bi razmotriti u okviru programa proširene odgovornosti proizvođača uz primjenu ekomodulacije naknade.

⁽⁸⁾ Preporuka Komisije (EU) 2021/2279 od 15. prosinca 2021. o uporabi metoda mjerenja ekološkog otiska za mjerenje i priopćavanje o okolišnoj učinkovitosti proizvoda i organizacija za vrijeme njihova životnog ciklusa (SL L 471, 30.12.2021., str. 1.).

8.2 Iako reciklirani sadržaj ima ulogu u poticanju potražnje za reciklatima, u slučaju čelične ambalaže već postoji tržište sekundarnih materijala koje dobro funkcionira, a stopa recikliranja čelične ambalaže već premašuje 84 %. Stoga bi obveza povećanja recikliranog sadržaja mogla zapravo povećati emisije stakleničkih plinova u slučaju da se otpad mora prevoziti na velikim udaljenostima i preusmjeravati iz drugih tokova izvora.

Bruxelles, 24. siječnja 2023.

Predsjednica
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Christa SCHWENG
